

6.7.2026

Kiteen kaupunki, Kirjaamo / Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta

kitee@kitee.fi

ASIA: Esitys syrjivän kuntosalien hinnoittelun korjaamiseksi

TEKIJÄ: [REDACTED] vapaa-ajan asukas ja kiinteistöverovelvollinen Kiteellä

[REDACTED]

ESITYS SYRJIVÄN KUNTOSALIEN HINNOITTELUN KORJAAMISEKSI

Esitän, että Kitee tarkistaa kaupungin kuntosalien hinnaston siten, että vapaa-ajan asukkaina olevia eläkeläisiä / muita eläkeläisiä koskeva vuosimaksu saatetaan tasavertaiselle ja vakiintuneen oikeuskäytännön tasolle suhteessa kiteeläisten vakituisten asuvien senioreiden (65+) maksuihin nähden.

Nykyinen hinnasto:

- Kiteellä vakituisesti asuva 65 vuotta täyttänyt: **40 €/vuosi**
- Vapaa-ajan asukas eläkeläinen tai muu eläkeläinen: **260 €/vuosi**

Hintaero on 220 euroa vuodessa, mikä tarkoittaa, että eläkkeellä oleva vapaa-ajan asukas maksaa samasta palvelusta yli kuusinkertaisen hinnan.

Nykyinen hintaero on 6,5-kertainen (650 %) täyttää asuinpaikkaan perustuvan syrjinnän tunnusmerkistön. Pidän näin suurta hintaeroa kohtuuttomana sekä yhdenvertaisuuden näkökulmasta huonosti perusteltuna.

Perustelut esitykselle

1. Perustuslaki (731/1999, 6 §) yhdenvertaisuus

Ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Viranomaisen ei saa asettaa henkilöitä eri asemaan ilman hyväksyttävää ja oikeasuhtaista perustetta.

2. Hallintolaki (434/2003, 6 §) hallinnon oikeusperiaatteet

Viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti. Ratkaisujen tulee olla puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään.

3. Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) ja asuinpaikkaan perustuva syrjintä

Yhdenvertaisuuslain 8 §:n mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan muun muassa asuinpaikan perusteella. Oikeuskäytännössä on katsottu, että vaikka kunta voi tarjota omille asukkailleen pientä etua, hintaeron on oltava "oikeasuhteista". Tässä tapauksessa vapaa-ajan asukkaat maksavat Kiteen kaupungille kiinteistövero, jolla he osallistuvat kunnan infrasta ja palveluista koituviin kustannuksiin. Näin ollen täysi vastaavuuden puuttuminen kunnallisverotuksessa ei oikeuta asettamaan vapaa-ajan asukkaita / muita eläkeläisiä näin merkittävästi heikompaan asemaan. 6,5-kertainen hintaero ei ole oikeasuhteista eikä objektiivisesti perusteltavissa.

4 . Kuntalaki (410/2015 1§, 22 §), asukkaiden hyvinvointi ja elinvoima, osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä kuntalain yleiset yhdenvertaisuusperiaatteet

Kunnan tulee kohdella asukkaita yhdenvertaisesti. Myös maksupolitiikan tulee perustua hyväksyttäviin perusteisiin. Kuntalain mukaan kunnan on kohdeltava palvelujen käyttäjiä tasapuolisesti. Vaikka kunnalla on palvelujen järjestämisessä laaja harkintavalta, sitä rajoittavat hallinnon yleiset oikeusperiaatteet, kuten suhteellisuusperiaate ja yhdenvertaisuus. Liian suuri ero maksuissa luo keinotekoisena asuinpaikkaan perustuvan muurin kunnan hyvinvointipalveluiden käyttämiselle, mikä sotii myös Kiteen kaupungin strategisia tavoitteita elinvoiman ja vapaa-ajan asumisen edistämistä vastaan.

Oikeudellinen arvio kohdistuu erityisesti siihen, onko hinnan ero suhteellisuusperiaatteen mukainen. Kunnat ovat viime vuosina nimenomaan pyrkineet kohtelemaan vapaa-ajan asukkaita aiempaa tasapuolisemmin, koska asukkaat: 1) maksavat kiinteistövero, 2) käyttävät paikallisia palveluja ja 3) osallisuudellaan edistävät kunnan elinvoimaa. Kun Kiteellä vapaa-ajan asukas maksaa samasta kuntosalista yli kuusinkertaisen hinnan, voidaan kysyä, onko ratkaisu yhdenvertaisuuden ja oikeuskäytännön suhteellisuusperiaatteen mukainen. Lisäksi on hyvä huomata, että Kiteen naapurikuntien mm. Parikkalan, Savonlinnan ja Tohmajärven omistamilla kuntosaleilla on varsin edullista treenata 65-vuotiaille räätälöidyillä palveluilla ja niissä kohdellaan kuntalaisia ja vapaa-ajan asukkaita tasapuolisesti.

5. Vakiintunut oikeuskäytäntö ja laillisuusvalvojien linjaukset

Suomessa vastaavia uimahalli- ja kuntosalimaksujen eroja on puitu oikeudessa useasti. Eduskunnan oikeusasiamies (EOA) ja yhdenvertaisuusvaltuutettu ovat linjanneet uimahallimaksuja koskevista ratkaisuistaan seuraavaa:

Eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaisu (esim. EOA 14.12.2015, dnro 5028/4/14): Kunta ei voi hinnoitella vapaa-ajan asukkaiden tai ulkopaikkakuntalaisten maksuja siten, että erosta muodostuu luonteeltaan rangaistuksenomainen tai asuinpaikkaan perustuva este palvelun käyttämiselle. Oikeusasiamiehen ratkaisuissa on toistuvasti

korostettu, että kunnat eivät saa käytännöllään synnyttää perusteettomia eroja eri ihmisryhmien välille. Korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) ratkaisussa on todettu, että palvelujen hinnoittelussa voidaan ottaa huomioon asukkaiden veronmaksu, mutta hinnoittelun täytyy pysyä kohtuuden rajoissa. Moninkertaiset hinnat rikkovat kuntalain yleistä tasapuolisuusvaatimusta ja yhdenvertaisuuslakia.

Vaatimus

Edellä mainittuihin seikkoihin perustuen vaadin, että Kiteen kaupunki ottaa kuntosalihinnaston viipymättä uudelleen käsittelyyn. Kaupungin tulee korjata muiden kuin kiteeläisten eläkeläisten / vapaa-ajan asukas eläkeläisten syrjivä kuntosalien hinnoittelu oikeudenmukaiseksi ja yhdenvertaiseksi kiteeläisten senioreiden 65+-vuotiaiden välillä.

Kesälahti 6.7.2026

[Redacted signature]

[Redacted address]